

УДК 378: 364-43

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Я. О. Співак

ORCID 0000-0001-6263-535X

Н. В. Скіданова

У статті наведено особливості професійної підготовки соціальних працівників в зарубіжних країнах. Європейські наукові дослідження в цій галузі ретельно вивчають проблему соціальної зацікавленості, що передбачає процес управління соціальною допомогою та соціальним захистом прав молодого покоління. Аналізується досвід підготовки соціальних працівників у вищих закладах освіти Німеччини, Великобританії, Франції, Польщі, Австрії, Швеції. Акцентується увага на вивченні та об'єктивній оцінці європейського досвіду професійної підготовки соціальних працівників з метою впровадження його до систем вітчизняної вищої освіти. Проведено аналіз стану професійної підготовки соціальних працівників в країнах Європи, який показав, що підготовка фахівців соціальної сфери ґрунтується на суспільних вимогах та концептуальних підходах, на основі яких проводиться теоретична підготовка фахівців з урахуванням вимог соціальної практики. Розглянуто значущість соціальної роботи як професійного виду діяльності. Визначено, що незаперечно цінною є здорова конкуренція із соціальної роботи за кордоном, вивчення якої дає можливість дізнатися про діяльність зарубіжних інституцій, осмислити власний досвід та намітити перспективи подальшого розвитку вітчизняної соціальної теорії і практики, а досвід країн Європи необхідно використовувати в системі вітчизняної вищої освіти з урахуванням політичних та соціально-економічних відмінностей.

Ключові слова: професійна підготовка, досвід країн Європи, соціальна робота, соціальні працівники, соціальні працівники із соціального захисту прав молоді.

Постановка проблеми. В сучасних соціокультурних умовах в Україні спостерігається трансформація соціальних тенденцій: зміна характеру і форм суспільних відносин, зростання соціальної напруги у багатьох

громадян: втрата соціального статусу, бачення перспектив власного життя та свого майбутнього. Відтак, у представників більшості соціальних груп зростають соціальні проблеми в соціумі, з'являються групи населення, які потребують соціальної допомоги, психологічного захисту і правової підтримки. Кваліфіковану допомогу означеним категоріям соціуму може надати відповідальний і професійно підготовлений соціальний працівник. Наразі значно актуалізується значущість соціальної роботи як професійного виду діяльності.

З метою підвищення ефективності соціальної практики у будь-якому суспільстві, незаперечно цінною є здорова конкуренція із соціальною роботою за кордоном, вивчення якої не лише дає можливість дізнатися про діяльність зарубіжних колег, а й оцінити власний досвід та намітити вектори подальшого розвитку вітчизняної соціальної теорії і практики. Відтак, для підготовки нового покоління сучасних соціальних працівників вкрай необхідним є врахування перспективного міжнародного досвіду.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Дослідження фахової підготовки соціальних працівників в українському науковому просторі ґрунтується, зокрема, і на вивченні міжнародного досвіду. Серед науковців, які досліджували міжнародний досвід, вважаємо за доцільне відзначити: В. Баранюка, О. Канюк, С. Когут, А. Кулікову, Г. Лещук, Л. Романовську, Ю. Рябову та ін. Питанню професійної підготовки соціальних працівників приділяли увагу зарубіжні дослідники: Х. Брунс, Д. Крамер, Є. Холостова та ін.

Проте, незважаючи на наявність досліджень, присвячених професійній підготовці майбутніх соціальних працівників, зазначена проблема потребує системного й обґрунтованого висвітлення як у вітчизняних, так і в зарубіжних наукових дослідженнях.

Соціально-економічні зміни в суспільстві, збільшення соціальних груп населення, які потребують соціального захисту, актуалізують нові вимоги до фахової підготовки соціальних працівників. Посилюється потреба вивчення освітньої сфери соціальної роботи, інтеграції та модернізації вищої освіти, що зумовлює осучаснення нині існуючої системи професійної підготовки соціальних працівників.

З метою інтеграції міжнародного досвіду у сучасну практику соціальної роботи в Україні, доцільно вивчати технології та механізми соціальної роботи в інших країнах, а саме: досвід підготовки соціальних працівників у різних країнах, зокрема, і стан соціально-педагогічної роботи з підтримки та захисту молоді в європейських країнах з визначенням їх основних аспектів.

Мета статті полягає у дослідженні міжнародного досвіду професійної підготовки соціальних працівників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до викликів часу, зростають вимоги до фахової підготовки соціальних працівників, що викликано трансформаціями в суспільстві, збільшенням кількості населення, яке потребує соціального захисту; процесами модернізації вищої освіти, що потребує ґрунтовного перегляду змісту підготовки соціальних працівників у сучасних закладах вищої освіти.

Звернення до наукових джерел вітчизняних дослідників дає підстави стверджувати, що досліджуються здебільшого теоретичні і методологічні основи фахової підготовки соціальних працівників; значна кількість досліджень присвячена різним аспектам підготовки фахівців соціальної роботи на прикладі країн Європи; велика увага приділяється підготовці соціальних працівників до професійної діяльності з різними соціальними групами.

Варто взяти до уваги те, що фундаторами соціального руху захисту прав дітей та молоді в Європі були добротні організації, церковні теологи і філантропи. Наслідком накопичення європейського досвіду соціальної педагогіки та соціальної роботи є тенденція до створення спілок, які ініціюють дослідницьку діяльність, організовують міжнародні заходи, де формуються завдання для цієї професії та визначаються її здобутки. Відтак, з'являються новітні напрямки та технології європейської соціально-педагогічної педагогіки.

Зазначимо, продуктивним є досвід європейських науковців, які вивчають проблему соціальної зацікавленості, що передбачає процес управління соціальною допомогою та соціальним захистом прав молодого покоління. Не зважаючи на загальноєвропейські риси соціальної педагогіки, кожна країна Європи має свої особисті національні відмінності. Підтвердженням цьому є суттєві характерні професійні риси соціальної педагогіки Данії, які створили незалежну кваліфікацію та дисципліну, але водночас дистанціюються від практичної соціальної роботи. Варто взяти до уваги, що соціальні педагоги Європи переважно працюють з молоддю в притулках, колоніях, в'язницях, але також активно працюють в сегменті шкільної та сімейної опіки, клубах для молоді, вуличних театрах та студентських гуртожитках (Рябова, 2013).

Варто взяти до уваги, що підготовка молодої людини до адаптації в дорослому житті є пріоритетом сучасної європейської соціальної роботи, зокрема і із соціального захисту прав молоді. Означеному сприяє Концепція соціалізації молоді, де важливими сегментами є: захист

незалежності особистості, участь у процесах культурного та політичного життя суспільства, допомога в формуванні самореалізації.

Поділяємо позицію, що серед країн Європи якісною і ефективною є професійна підготовка соціальних працівників у Німеччині.

У сучасній Німеччині замість терміну «соціальна робота» загальноприйнятим є використання терміну «соціальна педагогіка». Серед німецьких науковців вважається недоцільним розмежовувати ці два терміни. Загальноприйнятою є позиція, що молодим безробітним людям, безхатченкам, або просто матеріально незабезпеченим більше потрібна матеріальна допомога, а не соціально-педагогічний вплив. В 1968 році у Німеччині для підготовки соціальних педагогів було засновано університетську спеціалізацію, оскільки в країні саме німецькі соціальні педагоги на той час вважалися найбільш висококваліфікованими, із достатньо широким колом професійних компетенцій, у порівнянні із професійною підготовкою соціальних педагогів в інших країнах Європи. Окрім зазначеного, німецькі роботодавці вимагають від соціальних педагогів більше додаткових спеціальних знань в галузі культури, музики та терапії.

Цікавим є те, що у європейському професійному полі більш цінними є соціальні педагоги, які готові до постійного оновлення знань та співпраці з волонтерами і працівниками державних управлінь. Зосереджується увага на рівні комунікабельності соціальних працівників, навичках групової роботи, відповідальності, організаторських здібностях.

У сучасній практиці соціальної роботи в Україні доцільним є врахування того, що в Німеччині існують різноманітні соціальні сфери діяльності в соціально-педагогічному напрямку: дошкільна освіта – ясла, дитячі садки, підготовчі класи до школи; важливу роль відіграють соціальні педагоги у вихованні дітей в притулках, де закладаються основи до самостійного життя, самоідентифікації, підготовки до формування сімейного життя, тобто створюються умови для розв'язання соціальних проблем у молодого покоління, чого, на жаль, бракує у практиці вітчизняних соціальних педагогів.

В роботі з учнівською молоддю значна частина роботи соціальних педагогів приділяється організації вільного часу та участі молоді в національно-патріотичних клубах. Формування свідомо відповідальної до своїх вчинків молоді сприяє демократичному розвитку країни.

Варто взяти до уваги те, що в Німеччині діє закон про допомогу дітям та молоді. Відтак, до діяльності соціальних педагогів відноситься соціально-педагогічна робота з сім'ями соціально незахищених дітей та

підлітків: шкільна соціально-педагогічна допомога; сімейні консультації; індивідуальне вирішення складних сімейних питань.

Слушною є думка О. Канюк (2013) про те, що професійна підготовка соціальних працівників у Німеччині – це теоретичний і практичний феномен, який має загальнодержавний сенс і складовою частиною якого є відвідування соціальних закладів. «Специфіка полягає в інтеграції, яка виражається у поєднанні підготовки соціальних працівників на факультетах соціальної роботи та соціального захисту у закладах вищої освіти. Розробляються інтегративні предмети, курси та форми навчання. Процес професійної підготовки регулюється на основі навчальних й екзаменаційних розпоряджень» (Канюк, 2013, с. 57).

У соціально-педагогічній практиці Німеччини переважають вихователі, які менш кваліфіковані і мають підготовку у вузькому напрямку для роботи з сім'ями, які потребують соціальної допомоги. На відповідальних посадах в державних установах Німеччині задіяні переважно фахівці з університетською освітою.

Професійна підготовка фахівців у Великобританії позначається багатоступеневою та різнорівневою системою освіти. На перших рівнях здійснюється підготовка недипломованих соціальних працівників, які мають забезпечувати роботу з клієнтами у різних соціальних організаціях та установах. П'ятий і шостий рівні підготовки соціальних працівників здійснюються в коледжах або закладах вищої освіти.

Варто взяти до уваги дослідження вітчизняної вченої Г. Лещук, яка досліджуючи систему професійної підготовки фахівців соціальної сфери у Франції, переконливо охарактеризувала процес становлення шкільної освіти в цій країні, розкрила специфіку її розвитку. Дослідження Г. Лещук показують, що у закладах освіти Франції успішно діє багаторівнева система підготовки майбутніх соціальних працівників, головним сегментом якої є орієнтація на допрофесійну підготовку, що здійснюється ще в загальноосвітніх школах. Концепція «Життєвий простір» розроблена з урахуванням історичних етапів розвитку різноманітних напрямків соціальної педагогіки Франції. Означеною концепцією керуються сьогодні соціальні педагоги Франції у роботі з різними групами суспільства, в різноманітних інституціях, установах та програмах (Лещук, 2008, с.45).

У Франції соціальних педагогів обов'язково наймає місцева або центральна влада й окремі громади, тому вони мають представницький статус і широкі повноваження для роботи як з фізичними особами, так і з окремими групами та громадами. Згідно з освітньо-кваліфікаційними характеристиками й освітньо-професійною програмою закладів вищої освіти Франції соціальний працівник має володіти фаховими знаннями з

педагогіки, психології, соціології, психіатрії, законодавства, правових аспектів соціальної роботи, соціального захисту, теорії і методики соціальної роботи, форм та методів їх використання; вмінні працювати в інформаційному полі, спілкуватися, оцінювати потреби і представляти інтереси особистості та груп людей, підвищувати її можливості, сприяти розвитку, створювати «мережу соціального захисту та допомоги, керувати цим процесом» (Рябова, 2013, с. 6).

На основі порівняльного аналізу систем підготовки соціальних педагогів в Україні та Польщі, вітчизняна дослідниця С. Когут пропонує вектори модернізації системи професійної підготовки соціальних педагогів в Україні. Наявність в Україні та Польщі подібних соціально-економічних чинників сприяють розвитку професійної підготовки соціальних педагогів. Як зазначає вчена, на початку ХХІ століття в Україні та Польщі були створені наукові школи соціальної педагогіки, спрямовані на функціонування систем професійної підготовки, узгодження її мети і завдань, дотримання пріоритетів державних стратегій.

«Концепція соціального виховання в Україні та Польщі, яка орієнтована на допомогу розвитку індивідуальних здібностей молодій людині для подальшої реалізації її можливостей у різних сферах мікросередовища, набуває все більшої підтримки» (Когут, 2004, с. 122-123).

У Польщі соціально-педагогічна практика діє в форматі «суспільного порятунку» та акцентує більшу увагу на прикладних дослідженнях. В Україні соціалізація особистості проходить відповідно до особливостей середовища і досліджується соціальною педагогікою через проблеми виховання у процесі соціалізації.

Відтак, можемо зробити висновок, що в Польщі та Україні система професійної підготовки соціальних педагогів має багато спільного у розвитку. В Україні організаційно-педагогічна структура реалізується на рівні: бакалавр-магістр; в Польщі відповідно як: ліценціат-магістр, з різними спеціальностями професійної підготовки (організація і управління закладами освіти, анімація культури, опікунська педагогіка, ресоціалізація, порадицтво й андрагогіка тощо).

Спільним є те, що у Польщі і в Україні підготовка соціальних педагогів щодо специфіки професійної діяльності починається з 3-4-го курсу закладів вищої освіти, а функції і ролі діяльності соціальних педагогів є аналогічними. В обох країнах наразі активно розвиваються нові напрямки соціальної практики: соціальна педагогіка сім'ї, соціальне гувернерство, дозвіллезнавство, управління дитячими об'єднаннями й організаціями, тощо. Все залежить від запитів середовища та суспільного замовлення.

Зауважимо, у процесі організації сучасної практики у соціальній сфері України і Австрії є однакова мета підготовки фахівців з якостями лідерів здатних самостійно вирішувати соціально економічні завдання у суспільному житті та соціально-педагогічній сфері. Реформи України і Австрії направлені на пошук нових методів роботи зі студентами та шляхів удосконалення організації освітнього процесу, тому впроваджується упорядкування системи закладів вищої освіти соціальної педагогіки. Упорядкування системи закладів вищої освіти відбувається за допомогою усунення недоліків в управлінні ними та вдосконалення організації освітнього процесу.

В основу соціально-педагогічної освіти закладено використання новітніх інформаційних технологій та методів роботи з урахуванням проблем дітей та молоді, їх захисту та допомоги. Гуманізація та фундаменталізм становлять спільну тенденцією розвитку вищої соціально-педагогічної освіти обох країн. Гуманізація пов'язана із запровадженням у процес підготовки дисциплін, які сприяють усвідомленню фахівцем свого призначення в суспільстві. Фундаменталізм має на меті поглиблене вивчення фундаментальних (професійно-орієнтовних) дисциплін. Зміни що відбуваються в системі соціально-педагогічної освіти Австрії та України націлені на усунення недоліків системи професійної освіти.

Умови та тенденції розвитку системи професійної підготовки соціальних працівників у закладах вищої освіти Швеції ретельно дослідила та узагальнила науковець А. Кулікова. Їй вдалося визначити чинники, якими керуються заклади вищої освіти Швеції в процесі розробки освітніх програм і практичної підготовки соціальних працівників (2009).

В Україні пошук нових механізмів професійної підготовки, розвиток форм контролю знань студентів та якості освітньої діяльності закладів вищої освіти, впровадження інноваційних технологій є інструментами реформування системи вищої соціально-педагогічної освіти. Триває гуманізація закладів вищої освіти, розробка та прийняття нормативних документів на підтримку студентської молоді. Відбувається кооперація вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти та перехід до суб'єктної педагогічної парадигми освіти.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, проведений аналіз стану професійної підготовки соціальних працівників в Україні, Європі показав те, що підготовка фахівців соціальної сфери ґрунтується на суспільних вимогах та концептуальних підходах, на основі яких проводиться теоретична підготовка фахівців з урахуванням вимог соціальної практики.

Досліджено, що перед соціальними працівниками країн Європи в процесі їх практичної діяльності постають однакові завдання та проблеми: професійно відстоювати інтереси молоді та громадян, які не можуть зробити це самостійно та потребують допомоги; виявляти особисту зацікавленість в організації контролю захисту конкретної молодої людини і супроводжувати ситуацію протягом всього необхідного періоду життя; організувати та підтримувати стимулювання молоді до розвитку конструктивної діяльності, власних сил з використанням особистих резервів; сприяти виникненню у молоді людини співчуття до інших людей, які потребують допомоги та активізувати їх діяльність у цьому напрямку; здійснювати превентивні заходи в соціальних прошарках молоді та самостійно пропонувати надання допомоги; звертати увагу органів влади на фактори, які негативно впливають у певних соціальних групах населення і можуть мати серйозні наслідки, пропонувати шляхи їх попередження або пом'якшення; впливати на місцеві і центральні органи влади з метою вдосконалення соціального захисту громадян.

Для успішного розвитку в Україні системи професійної підготовки соціальних працівників, зокрема, із соціального захисту прав молоді необхідно досліджувати міжнародний досвід, в першу чергу країн Європи, як ближчих за деякими факторами ментальності суспільств та згідно державної стратегії України до Європейської інтеграції. Однак, використовувати досвід країн Європи необхідно в системі вітчизняної вищої освіти з врахуванням політичних та соціально-економічних відмінностей, в тому числі, і в культурно-історичних традиціях. Ключовою метою соціального працівника має бути створення найбільшого психологічного комфорту та захисту особистості, і в процесі досягнення цієї мети необхідно об'єднувати зусилля всіх фахівців соціально-педагогічної та соціальної сфери. Результатом діяльності соціальних працівників повинна бути не тільки ефективна система соціального захисту та допомоги, але й забезпечення процесу саморозвитку особистості.

Література

1. Канюк О. Л. Деякі аспекти підготовки соціальних працівників в Німеччині в умовах Болонської реформи. *Науковий вісник Ужгородського університету* : Серія: Педагогіка. Соціальна робота / гол. ред. І.В. Козубовська. Ужгород: Говерла, 2013. Вип. 28. С. 56-59.
2. Когут С. Я. Системи професійної підготовки соціального педагога у вищих навчальних закладах освіти України і Польщі (порівняльний аналіз) : дис... канд. пед. наук : 13.00.01. Львів, 2004. 250 с.

3. Кулікова А. Є. Підготовка соціальних працівників до роботи з дітьми та молоддю у вищих навчальних закладах Швеції : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05. Луганськ, 2009. 20 с.
4. Лещук Г. В. Система професійної підготовки фахівців соціальної сфери у Франції : дис... канд. наук: 13.00.04. Тернопіль, 2009.
5. Романовська Л. І. Зарубіжний досвід організації соціальної та соціально-педагогічної роботи. *Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наукових праць*. Чернівці : Чернівецький нац. у-т, Серія : "Педагогіка та психологія". 2013. Вип. 654. С. 133-145.
6. Рябова Ю. М. Підготовка майбутніх соціальних працівників до міжнародної професійної діяльності *Наукові праці : науково-методичний журнал*. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. Вип. 203. Т. 215. Педагогіка. С. 114-117.
7. Baranyuk V. V. Experience of forming professional and communicative competency of future social workers in educational systems of western european countries. *Comparative Professional Pedagogy : Stientific Journal* [Chief. Ed. N. M. Bidyuk]. Kyiv ; Khmelnytskyi : KhNU, 2015. Vol. 5. Issue 4. P. 109–114.
8. Brouns H. J., Kramer D. Social Work Education in Europe. A Comprehensive Description of Social Work Education in 21 European Countries. Frankfurt / Main, 1986. 585 p.

References

1. Kan'uk O. L. (2013). Deyaki aspekty pidhotovky social'nykh pratsivnykiv v Nimechchyni v umovakh Bolons'koi reformy [Some aspects of the preparation of social workers in Germany under the Bologna reform]. *Naukovyi visnyk Uzhhorods'koho universytetu: Seriya: Pedagogika*, # 28, 56-59 (ukr).
2. Kohut, S. Ya. (2004). *Systemy profesiynoi pidhotovky sotsial'noho pedahoha u vyshchyykh navchal'nykh zakladakh osvity Ukrainy i Pol'shchi (porivnyalnyi analiz) [Systems of professional training of social teacher in higher educational institutions of Ukraine and Poland (comparative analysis)]* (Thesis of Candidate of Pedagogical Sciences). Lviv Ivan Franko National University, Lviv (ukr).
3. Kulikova, A. Ye. (2009). *Pidhotovka socialnykh pracivnykiv do roboty z ditmy ta moloddyu u vyshchyykh navchalnykh zakladakh Shvetsii [Training of social workers for working with children and young people in higher education institutions in Sweden]* (Abstract of Thesis of Candidate of Pedagogical Sciences). Luhansk Taras Shevchenko National University, Luhansk (ukr).
4. Leshhuk, Gh. V. (2009). *Systema profesijnoi pidghotovky fakhivciv social'noji sfery u Franciji [System of professional training of specialists in the social sphere in France]*. (Thesis of Candidate of Pedagogical Sciences). Ternopil Gantiuk National Pedagogical University, Ternopil (ukr).
5. Romanovska, L. I. (2013). Zarubizhnyi dosvid orhanizatcii socialnoii ta socialno-pedahohichnoii roboty [Foreign experience in organizing social and socio-pedagogical work]. *Naukovyi visnyk Chernivets'koho universytetu zbirnyk naukovykh prac*. Chernivtsi: Chernivetsky National University, Seriya : "Pedagogika ta psykholohiya", # 654, 133-145 (ukr).

6. Ryabova, Yu. M. (2013). Pidhotovka ma'butnikh social'nykh pracivnykiv do mizhnarodnoi profesiynoi diyal'nosti [Preparation of future social workers for international professional activities]. *Naukovi praci: naukovo-metodychnyj zhurnal. Pedagogika*, # 203, Vol. 215, 114-117.
7. Baranyuk, V. V. (2015). Experience of forming professional and communicative competency of future social workers in educational systems of western european countries. *Comparative Professional Pedagogy: Stientific Journal*. N. M. Bidyuk(ed.). Kyiv; Khmelnytskyi: KhNU, Vol. 5, Issue 4, 109–114 (ukr).
8. Brouns, H. J., & Kramer, D. (1986). *Social Work Education in Europe. A Comprehensive Description of Social Work Education in 21 European Countries*. Frankfurt / Main (eng).

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ПОДГОТОВКА СОЦИАЛЬНЫХ РАБОТНИКОВ: ОТЕЧЕСТВЕННЫЙ И ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ

Я. О. Спивак, Н. В. Скиданова

В статье приведены особенности профессиональной подготовки социальных работников по социальной защите прав молодежи в зарубежных странах. Европейские научные исследования в этой области тщательно изучают проблему социальной заинтересованности, которая предусматривает процесс управления социальной помощью и социальной защитой прав молодого поколения. Анализируется опыт подготовки социальных работников в высших учебных заведениях Германии, Великобритании, Франции, Польши, Австрии, Швеции. Акцентируется внимание на изучении и объективной оценке европейского опыта профессиональной подготовки социальных работников с целью внедрения его в системы отечественного образования. Проведен анализ состояния профессиональной подготовки социальных работников в странах Европы, который показал, что подготовка специалистов социальной сферы основывается на общественных требованиях и концептуальных подходах, на основе которых проводится теоретическая подготовка специалистов с учетом требований социальной практики. Рассмотрена значимость социальной работы как профессионального вида деятельности. Определено, что неоспоримо ценна здоровая конкуренция по социальной работе за рубежом, изучение которой дает возможность узнать о деятельности зарубежных институтов, осмыслить собственный опыт и наметить перспективы дальнейшего развития отечественной социальной теории и практики, а опыт стран Европы необходимо использовать в системе отечественного образования с учетом политических и социально-экономических различий.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, опыт стран Европы, социальная работа, социальные работники, социальные работники по социальной защите прав молодежи.

PROFESSIONAL PREPARATION OF SOCIAL WORKERS: DOMESTIC AND INTERNATIONAL EXPERIENCE**Ya. O. Spivak, N. V. Skidanova**

The article presents the peculiarities of the professional training of social workers on social protection of the rights of youth in European countries. European research in this area thoroughly studies the issue of social interest, which involves the process of managing social assistance and social protection of the rights of the younger generation. The experience of training social workers in higher education institutions of Germany, Great Britain, France, Poland, Austria, and Sweden is analyzed. The focus is on the study and objective assessment of the European experience of vocational training of social workers in order to implement it in the systems of native higher education. The analysis of the status of vocational training of social workers in European countries has been carried out, which showed that the training of specialists in the social sphere is based on social requirements and conceptual approaches, on the basis of which theoretical training of specialists is conducted taking into account the requirements of social practice. Considered the importance of social work as a professional activity. It is determined that healthy competition from social work abroad is indisputable, the study of which gives an opportunity to learn about the activities of foreign institutions, to understand their own experience and to outline the prospects for further development of domestic social theory and practice, and the experience of European countries should be used in the system of national higher education from taking into account political and socio-economic differences.

Key words: Vocational training, European experience, social work, social workers, social workers in social protection of youth rights.

Співак Ярослав Олегович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти та соціальної роботи ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов'янськ, Україна). E-mail: yaroslavspivak777@gmail.com

Spivak Yaroslav Olegovich – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Department of Preschool Education and Social Work of SHEI "Donbas State Pedagogical University" (Sloviansk, Ukraine). E-mail: yaroslavspivak777@gmail.com

Скіданова Наталія Володимирівна – студентка ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов'янськ, Україна). E-mail: yaroslavspivak777@gmail.com

Skidanova Nataliya Volodymyrivna – student of SHEI "Donbas State Pedagogical University" (Sloviansk, Ukraine). E-mail: yaroslavspivak777@gmail.com